

SŁUPSKI UNIwersytet TRZECIEGO WIEKU

BIULETYN Nr. 2 R O K 2005/2006

Smak życia

*Zaprzyjaźnił się ze mną czas,
idzie za mną krok w krok
On nie liczy mi lat.....*

*Jesienią orzechy do rąk mi dał,
zieloną kuleczkę, miniaturkę świata.
Zdjęłam lupinę.
Ręce mam brązowe i pachnące jak dziecko.*

*Rozbiję jeszcze twardą skorupę.....
Ciągłe jestem ciekawa.
Co jest w środku.....
I jak smakuje życie.*

Maria Szydlik

OD REDAKCJE

To drugi numer Biuletynu informujący o działalności Słupskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w roku akademickim 2005 / 2006.

Znajdziecie w nim nazwiska osób zaangażowanych w jego rozwój oraz aktualny wykaz słuchaczy na dzień 30 czerwca 2006r.

Minął drugi rok działalności SUTW. Stan osobowy zwiększył się do 147 członków.

Nie oznacza to, że nie ma chętnych osób, które chciałyby być słuchaczami SUTW. Oczekujących na przyjęcie jest ponad 50 osób. Jednak baza lokalowa nie pozwala na zwiększenie liczby słuchaczy. W drugim roku działalności odnotowaliśmy nowe pomysły i osiągnięcia.

Niewątpliwie należy do nich powstanie nowych sekcji zainteresowań: medyczna, turystyczna, "rzeźba w glinie", taniec w kręgu.

Do osiągnięć należy również zaliczyć realizację w minionym roku akademickim następujących programów:

- „Odrzucić obraz starości w procesie integracji starszego pokolenia”
- „Zdrowy styl życia starszego pokolenia”
- „Popularyzacja zanikającego rzemiosła artystycznego”
- „Tworzymy społeczność europejską ludzi starszych o silnych więzach”
- „Partnerstwo miast i obywateli – tworzymy społeczeństwo europejskie ludzi starszych”
- „Człowiek w przyjaźni z przyrodą”.

Jesteśmy szczególnie zadowoleni z:

- stałego wzrostu popularności naszego Uniwersytetu i uznania za strony władz Miasta i Powiatu
- budzącej się aktywności słuchaczy, inicjujących coraz to nowe formy pracy
- nawiązania współpracy z podobnymi organizacjami w kraju i za granicą.
- powierzenia naszej młodej stażem uczelni organizacji **III Ogólnopolskiej Konferencji Uniwersytetów Trzeciego Wieku** we wrześniu 2006 r.

Mamy nadzieję, że mając za sobą 2-letnie doświadczenie nasz Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku będzie się coraz prężniej rozwijał i coraz więcej naszych słuchaczy będzie uczestniczyło w zajęciach w Pomorskiej Akademii Pedagogicznej razem ze studentami tej uczelni.

Składamy serdeczne podziękowania Wszystkim Tym, którzy przyczyniają się do rozwoju naszego Słupskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku.

Redakcja

Członkowie aktywnie uczestniczący w pracach Słupskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w roku akademickim 2005/2006

Prezydium Zarządu:

Prezes	- Urszula Wyrwa
V-ce Prezes	- Nelly Czupajło
Sekretarz	- Maria Habecka
Skarbnik	- Grażyna Purska

Rada Programowa :

<i>dr hab.prof.nadzw.Danuta Gierczyńska</i>	- Rektor Pomorskiej Akademii Pedagogicznej
<i>dr hab.prof.nadzw.Kazimierz Chruściński</i>	- Pomorska Akademia Pedagogiczna
<i>dr Marianna Borawska</i>	- Pomorska Akademia Pedagogiczna
<i>dr Irena Figurska</i>	- Dziekan Wyższej Szkoły Zarządzania
<i>dr Antoni Szreder</i>	- Wyższa Szkoła Zarządzania
<i>Henryka Głowińska</i>	- Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku
<i>Zofia Tomiczek</i>	- Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku

Komisja Rewizyjna:

Apolonia Michalak
Danuta Wiewiórkowska
Stanisław Wilgosiewicz

Opracowywanie wniosków programowych :

Anastazja Górąj
Renata Majerowicz
Stanisława Ostrowska

Sprawy administracyjno - księgowo:

Danuta Kublik
Janina Lachowska
Marianna Lachowska

Gabriela Miechowiecka
Janina Pietrasiewicz-Chudy
Anna Prusecka

Działalność kulturalna :

Anna Paczkowska

Biblioteka :

Bożena Ziemięć

Osoby prowadzące sekcje zainteresowań oraz aktywnie działające w pracach SUTW :

<i>Maria Bukszowana</i>	<i>Brygida Solnikowska</i>
<i>Stanisław Czupajło</i>	<i>Emilia Szamszur</i>
<i>Marek Czarnecki</i>	<i>Maria Szydlik</i>
<i>Weronika Karoszeńska</i>	<i>Wanda Szuflika</i>
<i>Ildefonsa Lewowicka</i>	<i>Romana Wilgosiewicz</i>
<i>Danuta Magierska</i>	<i>Elżbieta Wojewódzka</i>
<i>Gerard Malinowski</i>	<i>Jan Żukowski</i>
<i>Jolanta Roguszczyk</i>	

Samorząd

<i>Jadwiga Bekier</i>	- Przewodnicząca
<i>Danuta Kublik</i>	- członek
<i>Janina Siek</i>	- członek
<i>Lucyna Staś</i>	- członek
<i>Danuta Wabia</i>	- członek
<i>Ludwika Wiśniewska</i>	- członek

Słuchacze Słupskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku w roku akademickim 2005/2006

<i>Aftanas Jolanta</i>	<i>Błasiak Zuzanna</i>	<i>Chabros Zofia</i>
<i>Aromin Janina</i>	<i>Błaszczak Barbara</i>	<i>Czapiga Regina</i>
<i>Bagusławska Maria</i>	<i>Bogdanowicz Halina</i>	<i>Czarnecki Marek</i>
<i>Bartczak Jadwiga</i>	<i>Bukszowana Maria</i>	<i>Czupajło Nelly</i>
<i>Bekier Jadwiga</i>	<i>Caban Barbara</i>	<i>Czupajło Stanisław</i>
<i>Biała Krystyna</i>	<i>Chabros Jadwiga</i>	<i>Dalecka Elżbieta</i>

<i>Dargacz-Jelińska Helena</i>	<i>Kublik Danuta</i>	<i>Rybka Janina</i>
<i>Dąbrowa Krystyna</i>	<i>Kuszyńska Elżbieta</i>	<i>Sawicka Janina</i>
<i>Derkacz Tadeusz</i>	<i>Lachowska Anna</i>	<i>Siek Janina</i>
<i>Drafińska Jadwiga</i>	<i>Lachowska Janina</i>	<i>Siemaszko Roman</i>
<i>Drozd Wanda</i>	<i>Lachowska Marianna</i>	<i>Sierota Anna</i>
<i>Filipowska Irena</i>	<i>Langner Danuta</i>	<i>Skrzypczyk Aleksandra</i>
<i>Firmowska Mirosława</i>	<i>Lewowicka Ildefonsa</i>	<i>Smal Maria</i>
<i>Gailard Maria</i>	<i>Lisiecka Halina</i>	<i>Solnikowska Brygida</i>
<i>Gajdziński Ryszard</i>	<i>Łęcka Elżbieta</i>	<i>Staś Lucyna</i>
<i>Giebałtowska Stefania</i>	<i>Łyszyk Irena</i>	<i>Suchomska Danuta</i>
<i>Gierszewska Ludwika</i>	<i>Magierska Danuta</i>	<i>Suchomski Tadeusz</i>
<i>Głowienko Irena</i>	<i>Majewska Halina</i>	<i>Szamszur Emilia</i>
<i>Głowińska Henryka</i>	<i>Malinowski Gerard</i>	<i>Szeibelis Zofia</i>
<i>Głuszek Elżbieta</i>	<i>Markiewicz Teresa</i>	<i>Szelangiewicz Mirosława</i>
<i>Godlewska Emilia</i>	<i>Mazur Zofia</i>	<i>Szufflita Wanda</i>
<i>Golonka Elżbieta</i>	<i>Michalak Apolina</i>	<i>Szydlik Maria</i>
<i>Golonka Julian</i>	<i>Miechowiecka Gabriela</i>	<i>Tołkacz Juliana</i>
<i>Guzińska Krystyna</i>	<i>Miechowicki Eugeniusz</i>	<i>Tomiczek Zofia</i>
<i>Habecka Maria</i>	<i>Molis Barbara</i>	<i>Wabia Danuta</i>
<i>Hajduczenia Teresa</i>	<i>Moniewska Aleksandra</i>	<i>Walicki Zygmunt</i>
<i>Haluk Irena</i>	<i>Moszek Mieczysław</i>	<i>Wiewiórowska Danuta</i>
<i>Hofmańska Barbara</i>	<i>Nienortowicz Irena</i>	<i>Wilczewska Katarzyna</i>
<i>Hryszkiewicz Czesława</i>	<i>Nowak Urszula</i>	<i>Wilczyńska Marcela</i>
<i>Ilukowicz Lucyna</i>	<i>Nowocińska Halina</i>	<i>Wilgosiewicz Romana</i>
<i>Jakubik Maria</i>	<i>Orłowska Stanisława</i>	<i>Wilgosiewicz Stanisław</i>
<i>Jankowska Maria</i>	<i>Paczkowska Anna</i>	<i>Wiśniowska Wanda</i>
<i>Juskiewicz Katarzyna</i>	<i>Piechocka Krystyna</i>	<i>Wojciechowska Apolonia</i>
<i>Kaczmarek Ewa</i>	<i>Pietrasiewicz Janina</i>	<i>Wojtczak Józef</i>
<i>Karczeńska Weronika</i>	<i>Pilarek Maria</i>	<i>Wojtczak Mirosław</i>
<i>Kargul Stefania</i>	<i>Piotrowski Jerzy</i>	<i>Woźniak Lidia</i>
<i>Kazuła Wiesława</i>	<i>Prusecka Anna</i>	<i>Wyrwa Urszula</i>
<i>Kolańczyk Agnieszka</i>	<i>Purska Grażyna</i>	<i>Zatyka Halina</i>
<i>Kołodziej Zygmunt</i>	<i>Radecka Celestyna</i>	<i>Zielkowska Danuta</i>
<i>Korneluk Helena</i>	<i>Roguszczyk Jolanta</i>	<i>Ziemięć Bożena</i>
<i>Kowalewska Lidia</i>	<i>Rutkowska Barbara</i>	<i>Żętała Halina</i>
<i>Kowalska Krystyna</i>	<i>Ryba Danuta</i>	<i>Żukowski Jan</i>
<i>Krajewska Krystyna</i>	<i>Ryba Jan</i>	

Tematy wykładów ogólnych w roku akademickim 2005/2006

- 05-09-29 **Inauguracja Roku Akademickiego**
- 06.10.2005 „Realizm Środkowego Pomorza” - spotkanie z *Danielem Odiją*
- 27.10.2005 „Spotkanie jako podstawowa kategoria wychowawcza według Jana Pawła II” - ks. dr *Zygmunt Czaja*
- 10.11.2005 Światowy Rok Fizyki - „Fizyka zabawek” - mgr *J. Szczepkowski*
- 05-11-17 wyjazd do Warszawy
W programie: zwiedzanie miasta, Muzeum Powstania Warszawskiego, udział w spektaklu w teatrze „Roma”
- 24.11.2005 Zebranie sprawozdawcze Zarządu SUTW
- 01.12.2005 „Świadomość ekologiczna mieszkańców Słupska” mgr *Renata Jujka*

15.12.2005 „Rozważania teologiczne wokół tajemnicy Bożego Narodzenia” ks. dr Mariusz Kołaciński - Uniwersytet Szczeciński

12.01.2006 Spotkanie Noworoczne

19.01.2006 „Spadki i darowizny” dr Antoni Szreder

26.01.2006 „Ubezpieczenia” - informacje przedstawicielek ZUS

16.02.2006 „Psychologia zdrowia” - T. Git

23.02.2006 „Chi-Kung”/Tai-chi dla zdrowia i harmonii” mgr Dariusz Muraszko

08.03.2006 „Księża życia kobiety” dr Marianna Borawska

16.03.2006 „Bitwa o Słupsk stoczona przez wojska polskie z prusakami - 200 rocznica” Tomasz Rosiński

06.04.2006 „Witkacy - malarstwo i rysunki” mgr. Beata Zgodzińska

20.04.2006 „Czy istnieje biologiczne odmładzanie organizmu” - Zbigniew Kuśnierz

04.05.2006 „Historia i literatura” spotkanie z inż. J. R. Kurylczykiem

12.05.2006 „Wulgaryzmy - jako zjawisko, nie pochwalam ale staram się zrozumieć” dr Ewa Urbańska - Mazurek

19.05.2006 „Zimno, zimniej, bec” mgr J. Szczepkowski

25.05.2006 Spotkanie autorskie pisarz J. Surwiłło z Wilna

26.05.2006 IV BAŁTYCKI FESTIWAL NAUKI

- „Ruch, który zmienia umysł-prelekcja i ćwiczenia usprawniające pracę obu półkul mózgowych” dr A. Skotnicka
- „Chleba naszego powszedniego” widowisko prezentowane przez zespół folklorystyczny „Krajniacy”

- „Napoleon - legendy i prawda” dr T. Katafiasz
- „Co Europejczykom w duszy gra” - koncert R. Sawinicz-Bilska

29.05.2006 Występ grupy taneczno-baletowej dzieci z Mińska

02.06.2006 „Filozofia Rosyjska XX wieku” - prof. Gunter Bohme z Uniwersytetu im. Goethego w Frankfurtie n/Menem

08.06.2006 „Stres” - mgr Teresa Kowieska

11.06.2006 „Ch-Kung (Tai-Chi) dla zdrowia i harmonii”

22.06.2006 „Choroby skóry część II” - dr Mieczysława Karcz

29.06.2006 Zakończenie roku akademickiego

- godz. 11.00 msza św. w Kściele pod wezw. Św. Jana Kantego

- godz. 13.00 spotkanie w restauracji Metro

Sluchacze SUTW uczestniczyli w wykładach w Pomorskiej Akademii Pedagogicznej

Etyka — dr Jan Turkiel

Romantyzm — dr hab. prof. ndzw. Sławomir Rzepczyński

Literatura współczesna — dr Bernadetta Żynis

Literatura okresu międzywojennego — dr Tadeusz Sucharski

Literatura powszechna — dr Małgorzata Turczyn

Historia Polski — dr Dorota Urzyńska

Historia Polski do 1795 roku — prof. zw. dr hab. Andrzej Groth

Współczesne międzynarodowe stosunki polityczne — dr Dorota Rossa-Kiljan

Historia Fizyki — prof. dr hab. Ewa Paul-Kwiek

Architektura Polski — dr Elżbieta Szalewska

Muzealnictwo — dr Joanna Szczepankiewicz-Battek

Ośrodki kultu religijnego — dr Joanna Szczepankiewicz-Battek

Meteorologia i klimatologia — dr Małgorzata Kirchenstain

Działalność Sekcji Słupskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku

Sekcja historyczna

W roku akademickim 2005 /2006 sekcję historyczną prowadził mgr Zdzisław Machura jako kontynuację wykładów z roku akademickiego 2004 /2005.

Wykłady mgr Z. Machury cieszyły się ogromnym zainteresowaniem. Często na wykładach bywało 60-ciu członków sekcji oraz sympatycy.

Wysłuchaliśmy następujących prelekcji :

- 29.09.2005 „Historia słupskiego zamku”
- 12.10.2005 „Dzieje kościoła zamkowego”
- 09.11.2005 „Dzieje kościoła św. Mikołaja i klasztoru Norbertanek słupskich”

- 14.12.2005 „Dzieje kościoła św. Ottona i parafii katolickiej w XI – XX wieku”
- 11.01.2006 „Dzieje kościoła św. Piotra”
- 15.02.2006 „Dzieje kościoła Mariackiego”
- 08.03.2006 „Słupskie ratusze i ich dzieje”
- 12.04.2006 „Dzieje szkolnictwa w Słupsku”
- 10.05.2006 „Rozwój przemysłu w Słupsku”
- 14.06.2006 „Komunikacja miejska i kolejowa w Słupsku i na ziemi słupskiej w XX wieku”

Sekcja liczy 60 osób. Sprawami organizacyjnymi kieruje Emilia Szamszur.

mgr Zdzisław Machura

KAŻKO SŁUPSKI

Opowieść o księciu Kazimierzu IV z rodu Gryfitów, zwanym także Każkiem Słupskim.

Skrót opowieści o księciu Kazimierzu IV, rodu Gryfitów

Książę Każko słupski był jedynym księciem Pomorza, który wszedł do historii Polski z tej racji, że jego dziadek ze strony matki, Kazimierz Wielki, król Polski usynowił go i wyznaczył tym samym na pretendenta do korony polskiej. Każko miał podwójne powiązania rodowe z Piastami. Jego dziadek ze strony ojca, Wacław IV (1290 – 1326) wziął sobie za żonę Elżbietę Piastównę z rodu Piastów śląskich (zmarła po roku 1350).

Synowie Wacława IV – Bogusław V, Barnim IV i Wacław V, w których po matce płynęła także krew piastowska, prowadzili politykę przyjaźni z państwem polskim Kazimierza Wielkiego.

Bogusław V po objęciu w swoje władanie ziemi słupskiej przybył wraz z braćmi w roku 1343 do Poznania i tu zawarł z królem Kazimierzem Wielkim przymierze.

Z małżeństwa księcia Bogusława V z królową Elżbietą, córką Kazimierza Wielkiego, zapowiedzianego w tym przymierzu, które zostało zawarte jeszcze w tymże 1343 roku urodziło się dwoje dzieci; córka – także Elżbieta jak jej matka i młodszy od niej o rok syn Kazimierz (ur. ok. 1345, zm. 2.01.1377). Kazimierz był czwartym księciem pomorskim tego imienia. O latach najmłodszych małego księcia kroniki milczą. Prawdopodobnie wychowywał się na dworze księżęcym w Wołogoszcy, gdzie jego ojciec Bogusław V najczęściej przebywał. Jak każdy chłopiec z księżęcego rodu Kazimierz przygotowywał się do rycerskiego rzemiosła, ćwicząc jazdę konną, ucząc się posługiwania bronią i przygotowując się do roli jaką mu w przyszłości zamierzano powierzyć.

W roku 1361 zmarła matka Kazimierza IV królowa Elżbieta i według jej życzenia pochowana została w „Tronie Maryjnym” pod Szczecinkiem. Jej ojciec Kazimierz Wielki, król Polski przybył na pogrzeb córki i po zakończeniu ceremonii pogrzebowej za zgodą księcia Bogusława zabrał ze sobą w drogę powrotną do Krakowa swą wnuczkę Elżbietę i wnuka Kazimierza. Odtąd oboje wychowywali się na królewskim dworze na Wawelu. Elżbieta miała wówczas 17 lat i uchodziła za piękność a Kazimierz, którego dla odróżnienia od króla zaczęto odtąd nazywać Każkiem miał 16 lat. Król Kazimierz rozpieszczał swoje wnuczka i dbał o zapewnienie im jak najlepszej przyszłości. To on doprowadził do zawarcia przez Elżbietę związku małżeńskiego z cesarzem Karolem IV.

Ślub Karola i Elżbiety odbył się w Krakowie w dniu 21 maja 1363 roku.

Wesele młodej pary ciągnęło się 20 dni. Wnuczka króla Kazimierza dostała od niego posag w wysokości 100 tysięcy guldenów.

Elżbieta była kobietą łagodną i z cesarzem żyła szczęśliwie. Urodziła sześcioro dzieci: Annę, Zygmunta, Jana, Karola, Małgorzatę i Henryka. Dwoje dzieci umarło w wieku niemowlęcym. Wychowała się czwórka, trzech synów i jedna córka. Z synów Zygmunt został cesarzem.

Opuszczając Wawel Elżbieta zabrała ze sobą młodszego brata Kazimierza. Przez kilka lat przebywał on na dworze Karola IV, a także na dworze króla Ludwika węgierskiego.

Po wydaniu za mąż wnuczki król Kazimierz pomyślał także o wnuku. Upatrzył mu za żonę córkę Wielkiego Księcia Litwy – Olgierda. Jej imię pogańskie brzmiało Kenna, ale na chrzcie świętym otrzymała drugie – Joanna. Jej ślub z Każkiem słupskim miał miejsce na początku roku 1368. Miała owa Joanna młodszego brata, który po litewsku zwał się Jogaiło, co Polacy przerobili później na Jagiełłę i uznawali za nazwisko rodowe. Olgierdówna Kenna – Joanna miała w zamiśle króla Kazimierza stać się gwarancją sojuszu polsko – litewskiego przeciwko Krzyżakom. Z niewiadomych powodów Joanna zmarła już w dniu 27 kwietnia 1368 roku. Po krótkiej żałobie król Kazimierz wyswatał Każkowi nową narzeczoną. Była to córka księcia Ziemowita III mazowieckiego – Małgorzata. Nowe małżeństwo zawarł Każko jeszcze tego samego 1368 roku.

W roku 1368 miał miejsce jeszcze jeden ważny fakt. Król Polski Kazimierz Wielki adoptował swego wnuka Każka słupskiego jako

swego syna. Było to ważne posunięcie króla w jego perspektywicznej walce o zapewnienie wnukowi dziedziczenia po nim tronu, gdyż jak wiadomo król miał z prawego łoża jedynie córki, a dwóch synów spłodził ze związków nieformalnych.

Jaki był jako młody człowiek Każko słupski? Najlepiej charakteryzuje go kronikarz Janko z Czarnkowa. Pisze on w swej kronice o Każku słupskim:

„Słaby fizycznie i choć niestały i gwałtowny, był jednak dość odważny i do pewnych zajęć łatwo pozwalał się wciągnąć...Ów Kazimierz był bardzo szczodry i to do tego stopnia, że rozdawszy niebacznie swoim sługom i innym osobom niemal wszystkie folwarki, z których dochody szły na jego utrzymanie, sam nie miał środków na książęcą wyżywienie, dopóki po śmierci swego ojca, księcia Bogusława nie odziedziczył jego ziem. Także jego siostra przyrodnia, Elżbieta, cesarzowa rzymska i królowa Czech przysyłając mu liczne podarki w srebrnych naczyniach i w gotówce, ratowała go z kłopotów, te jednak dary niedługo zachował, lecz wbrew zakazom siostry obficie w formie подарunków rozdzielał.”

Mimo przytoczonej wyżej opinii kronikarza na temat księcia Każka, król Kazimierz Wielki ujmował jego osobę w swych planach politycznych. Ich celem było zbliżenie Polski do Bałtyku. Zdawał on sobie sprawę z gospodarczego znaczenia dostępu do morza i dlatego konsekwentnie dążył do odzyskania dla Polski Pomorza jako kraju niegdyś polskiego, zabranego podstępem i przemocą przez Krzyżaków. Nie mogąc na razie im się walcie przeciwstawić król zrezygnował z Pomorza Gdańskiego, na rzecz związania z Polską Pomorza Szczecińskiego. Po opanowaniu w roku 1368 Wałcza i części Krainy miał już dogodną drogę do ziem ukochanego wnuka Każka słupskiego i tędy też kierował swych kupców zmierzających do portów morskich.

Nie mając męskiego potomka z legalnego łoża Kazimierz Wielki przekazał tron polski siostrzeńcowi, Ludwikowi węgierskiemu. Ponieważ i ten ostatni nie miał męskiego potomka, testament Kazimierza przewidywał na ewentualnego następcę po Ludwiku jego wnuka, Każka – księcia słupskiego. Aby go związać z Polską Kazimierz Wielki na dwa dni przed śmiercią podarował mu księstwa sieradzkie i łęczyckie, ziemię dobrzyńską i grody Bydgoszcz, Kruszwice, Złotów i Wałcz.. Miało to zapewnić Każkowi silną pozycję w państwie polskim na czas rządów Ludwika węgierskiego. Celem strategicznym króla Kazimierza było trwałe związanie Pomorza z Polską, a w przyszłości doprowadzenie do odzyskania tej dzielnicy dla Korony Polskiej. Każko słupski miał większe prawa do korony polskiej niż Ludwik węgierski. Słupski książę dziedziczyć mógł tron w linii prostej, jako wnuk króla Kazimierza, Ludwik dziedziczył tron w linii bocznej po kądzieli. Każka słupskiego popierał w jego dążeniach do przejęcia tronu w Polsce jego szwagier, cesarz Karol IV, człowiek wyjątkowo światły, zasłużony zwłaszcza dla Pragi czeskiej, gdzie stworzył uniwersytet, rozbudował miasto i kazał postawić słynny most Karola.

Jednakże plan umierającego króla, osadzenia na tronie Polski księcia Każka nie znalazł dostatecznego zrozumienia i poparcia u możnowładców małopolskich, którzy kierowali podówczas polityką kraju, co w rezultacie pozwoliło Ludwikowi węgierskiemu przy ich poparciu na obalenie testamentu Kazimierza i odebranie słupskiemu księciu nadanych ziem. Ale po wielu pertraktacjach z udziałem panów wielkopolskich popierających Każka doszło między nim a Ludwikiem do ugody. W ostateczności Każko zatrzymał przy sobie jedynie niewielką ziemię dobrzyńską oraz grody: Bydgoszcz, Kruszwice, Złotów i Wałcz. Ziemię tę otrzymał Każko jako lenno polskie.

Po tym układzie stosunki między Ludwikiem węgierskim a księciem pomorskim poprawiły się. Każko słupski nadal przebywał na dworze w Krakowie. Widziano go w czasie uroczystości koronacyjnych króla Ludwika w kościele katedralnym na Wawelu. Brał tam udział w tej uroczystości jako jeden z pierwszych dostojników państwa i być może cicho zazdrościł Ludwikowi.

W tym okresie coraz bardziej zacieśniały się więzy polityczne Każka z ojcem, Bogusławem V, rządzącym dotąd samodzielnie w księstwie słupskim. Książę Bogusław traktował Każka jako równorzędnego partnera politycznego. Wyrazem tego był zawarty pomiędzy nimi w dniu 23 lutego 1372 roku układ wojskowy, którego

ostrze skierowane było przeciwko zakonowi krzyżackiemu. Na mocy tego układu Każko miał w razie napaści krzyżackiej na terytorium księstwa słupskiego wysłać swe siły zbrojne ze Złotowa i Bydgoszczy – do Człuchowa, aby w ten sposób atakując zamek i miasto krzyżackie przyjąć ojcu z pomocą i związać siły krzyżackie na dwóch frontach.

Jeszcze tego samego roku Bogusław V postanowił wydzielić ze swego państwa ziemię słupską, leżącą najbliższej posiadłości polskich Każka i przekazać mu ją w zarząd. Uczynił to zapewne ze względu na trudną sytuację finansową swego syna, gdyż przyznane mu układem z królem Ludwikiem ziemie przynosiły niewielkie dochody. Przejęcie przez Każka ziemi słupskiej nastąpiło najpóźniej w dniu 12 kwietnia 1372 roku. Świadczy o tym jego zobowiązanie o zachowaniu wszystkich warunków układu z ojcem. Przejęcie ziemi słupskiej umocniło pozycję polityczną i finansową Każka nie tylko w księstwie słupskim, ale także w Polsce.

W dwa lata później zmarł Bogusław V i Każko stał się samodzielnym władcą całego księstwa słupskiego. Zachowało się z tego okresu jego rządów wiele wystawionych przez niego dokumentów.

W dniu 24 kwietnia 1374 roku Każko był w Słupsku, gdzie poświadczył sprzedaż łąk kapitule kamińskiej. W trzy tygodnie później znalazł się w Przemysławiu na zjeździe książąt pomorskich z udziałem cesarza Karola IV. W dniu 3 czerwca tegoż roku przebywał w Darłowie, aby stąd udać się znów do Słupska. Tu pod koniec lipca wystawił trzy dokumenty dla miasta Słupska oraz poświadczył darowiznę margrabiego Waldemara dla klasztoru w Oliwie. Książę potwierdził także przywileje posiadane przez zakon dominikanów słupskich oraz dodał im prawo do szóstej części ryb złowionych w jazach zbudowanych na Słupi, a usytuowanych przed miastem. Zakonnicy zostali także zwolnieni od opłaty młynnej w młynie książęcym w Słupsku.

Jak z tego widać odwiedzał swe księstwo załatwiając jego bieżące sprawy. Jednak najdłużej przebywał w Polsce, w swoich granicznych grodach i ziemi dobrzyńskiej. W roku 1376 Sędziwój wspólnie z rycerzami Bartoszem z Weysemborga i Bratoszem z Sokołowa oblegli zamek Złotoryę. Przybył im z pomocą książę słupski i pan ziemi dobrzyńskiej Każko i przy pomocy machin oblężniczych zaczęli zamek zdobywać. W czasie tego ataku książę Kazimierz IV został silnie ugodzony kamieniem w głowę i na skutek tej rany wycofał się z walki i został przewieziony do swego grodu w Bydgoszczy. Tu w dniu 2 stycznia 1377 roku zakończył życie. W chwili śmierci miał 32 lata. Ciało Każka słupskiego zostało złożone w grobie w klasztorze byszewskim zakonu cystersów (w Koronowie pod Bydgoszczą).

Kazimierz IV nie zostawił po sobie żadnego potomka. Jego druga żona Małgorzata przeniosła się do Lipna i stąd zarządzała jako wdowa księstwem dobrzyńskim wydając nawet kilka dokumentów. Zrzekła się prawa do tej ziemi za 8 tysięcy grzywien. W dwa lata po śmierci męża Małgorzata wyszła za księcia Henryka VII z Brzegu i żyła długo, bo aż do roku 1409. Ostatecznie jednak po śmierci Każka mimo pretensji do tych ziem jego braci, nadane mu w lenno wróciło do Polski.

Skrót referatu za zgodę autora

Sekcja biologiczna

Sekcja biologiczna istnieje od m-ca XII 2004 roku.

W roku akademickim 2005 / 2006 :

A. Wysłuchaliśmy nast. wykładów :

- 10.02.2006 - „Ekologia i ochrona morza-Grecja oczyma hydrobiologa” dr Krystian Obolewski
- 15.03.2006 - „Ochrona roślin i wybrane siedliska przyrodnicze” dr Anna Kreft
- 15.03.2006 - „Czy ewolucja zaszła część I” dr Krystian Obolewski
- 26.04.2006 - „Czy ewolucja zaszła część II” dr Krystian Obolewski
- 17.05.2006 - „Czy ewolucja zaszła część III” dr Krystian Obolewski

B. Braliśmy udział w zajęciach seminaryjnych i ćwiczeniach laboratoryjnych z wykorzystaniem sprzętu audiowizualnego i mikroskopów :

- 03.11.2005 - „Zaliczenie zielników gr.I i II” oceniający dr Z.Sobisz
- 10.11.2005 - „Zaliczenie zielników gr.III i IV” oceniający dr Z.Sobisz
- 20.03.2006 - „Budowa organów roślinnych (łodygi, korzenie, liście) gr.I i II” prowadzący dr A.Kreft
- 27.03.2006 - „Budowa organów roślinnych (łodygi, korzenie, liście) gr.III i IV” prowadzący dr A.Kreft

C. Uczestniczyliśmy w zajęciach terenowych :

- 05.10.2005 - „Park krajobrazowy Dolina Słupi-ścieżka przyrodnicza Gałęźnia Mała” pod kierunkiem dr Z.Sobisza
- 26.10.2005 - „Pojezierze Kaszubskie-kamienne kręgi,ogród botaniczny” Gołubie, Wieżyca oraz Muzeum Hymnu Norodowego w Będominie - dr Z.Sobisz
- 10.05.2006 - „Dendroflora Słupska” gr.I i II - dr A.Kreft
- 11.05.2006 - „Dendroflora Słupska” gr.III i IV - dr A.Kreft
- 23.05.2006 - „Przyroda Słowińskiego Parku Narodowego” od strony Łeby - zbiorowiska roślinne dr A.Kreft
- 10.06.2006 - „Muzeum wsi Słowińskiej w Klukach – życie Słowińców wśród jezior, bagien i lasów” - dr A.Kreft

W ramach działalności sekcji biologicznej zrealizowany został projekt „Człowiek w przyjaźni z przyrodą” finansowany przez Polsko-Amerykańską Fundację Wolności.

Projekt rozszerzył działania edukacyjne SUTW o wiedzę z zakresu poznania i ochrony przyrody.

Sekcja liczy 62 osoby.Sprawami organizacyjnymi kieruje Stanisław Czupajło.

Sekcja medyczna

Sekcja medyczna rozpoczęła działalność w listopadzie 2005 roku wykładem dr K.Homendy "Zdrowie jako wartość".

Następne wykłady to :

m-c . XII.2005 „Antygeny grupowe krwi” – dr K.Homenda

m-c . I . 2006 „Przypadki nagłe w internie” –

prof. Kozłowski AM Gdańsk

m-c . II . 2006 „Schorzenia układu moczowego” –

lek. med. M. Pejska

m-c . III. 2006 „Ratownictwo medyczne” –

prof.Basiński AM Gdańsk

Sluchacze brali udział w ćwiczeniach :

m-c XII.2005 „Oznaczanie grupy krwi i czynnika Rh”

m-c IV. 2006 „Ratownictwo medyczne (pomiar ciśnienia,pulsu,udzielanie podstawowej pomocy przed przybyciem lekarza)”.

m-c .V.2006 „Promowanie zdrowego stylu życia-diagnozowanie stanu fizycznego organizmu” koło naukowe pielęgniarstwa ramach „Bałtyckiego Festiwalu Nauki”.

Sekcja liczy ok. 40 osób. Sprawami organizacyjnymi kieruje Jolanta Roguszczyk.

Lektoraty języków obcych.

W roku akademickim 2005 / 2006 lektoraty obejmowały naukę języka :

- angielskiego
- niemieckiego
- włoskiego

Podobnie jak w roku ubiegłym lektoraty języka niemieckiego i angielskiego odbywały się w Szkole Języków Obcych „Afternoon”.

Podstawy języka włoskiego zgłębialiśmy pod kierunkiem naszej koleżanki Marii Bukszowanej.

Sprawami organizacyjnymi kierują Anna Prusecka i Danuta Magierska

Gimnastyka rehabilitacyjna.

Odbywała się w sali gimnastycznej Straży Pożarnej.

Prowadziła pani mgr Teresa Zacharzewska.

W cotygodniowych zajęciach udział brało 20 - 30 osób. Sprawami organizacyjnymi kieruje Ildefonsa Lewowicka.

Basen

Z basenu (duży i mały) korzysta 4 x w miesiącu 30 osób.Sprawami organizacyjnymi kieruje Anna Prusecka.

Sekcja brydżowa

Cieszy się wielkim zainteresowaniem .Poza kontynuacją rozgrywek grupy brydżystów zorganizowano naukę brydża dla początkujących.

Podczas gry zdarzają się zabawne historie np. „...po krótkiej przerwie przystąpiliśmy do gry. Ucieszyliśmy się, że Basia po dłuższej nieobecności (choroba) powróciła do nas uśmiechnięta. Basiu! Lubimy Cię! Tym razem karty sprzyjały paniom.Kolega Antoni zapytał czy dzisiaj jest Dzień Kobiet?Orłem brydżowym wyjątkowo się nie wiodło.Stanisław W. i Antoni aby odczarować obchodzili dookoła krzesła a Marek rozdawał smakowite czekoladki.Nie pomogło!Jakby tego było mało ciągle ktoś przeszkadzał.Najpierw zakomunikowano nam że w czwartek i piątek obydwie sale będą zajęte.Na grę możemy wybrać inny dzień.

Co począć? Siła wyższa!Gramy,aż nagle poproszono nas, aby uporządkować krzesła w dużej sali.No cóż! „nasze pokolenie zna czyny społeczne.Załatwiono i zameldowano.Gramy dalej Stanisław Cz.głęboko dumał,co rzec w poważnej licytacji,aż tu przyszła Nella i poleciła aby pilnował torby.Zaraz potem zjawiła się Ula i przekazała aparat fotograficzny,też z poleceniem -zrobienia zdjęć na najbliższej wycieczce.Oh! Litości! Do Stanisława W. dotarł komunikat,że ma wstąpić do biura.Prawie pod koniec gry, kiedy Stasia rozgrywała trzy bez atu zjawiła się przewodnicząca i wręczyła jakieś pismo z Warszawy. Stasia zaaferowana grą i ciekawa co jest w piśmie,wykonywała różne ruchy rękoma,by grać i czytać.Aż padło! UWAGA!to już za wiele,tak nie można! Wtedy Wanda energicznie pismo zabrała,a Stasia trzy bez atu wygrała.”

Historię spisała brydżystka Wanda.

Obecnie sekcja liczy 20 osób. Sprawami organizacyjnymi kieruje Marek Czarnecki.

Ceramika

Sekcja ceramiki liczy 10 osób.Słuchacze uczestniczą w warsztatach ceramicznych - praca w glinie.Obecnie uczestnicy przygotowują wystawę swoich prac.Sekcją kieruje Gerard Malinowski.

Frywolitki

W ramach realizacji programu „Popularyzacja zanikającego rzemiosła artystycznego” przeprowadzono I etap kursu nauki koronkarstwa członkowego-frywolitek, w ramach rękodziela artystycznego.Kurs jest dwuetapowy.Uczestniczy w nim 30 osób.

Ja „frywołę” frywolitki

Plączą mi się wszystkie nitki

Już mi oczy mgłą zachodzą

Ściegi ciągle nie wychodzą

Gdzieś tam w Polsce jakieś babcie

Wyrzuciły stare kaptcie

I do Wiednia wyjechały
 Modelkami tam zostały
 My też jak się „naumiemy”
 To do Wiednia wyjedziemy
 Na wybiegu dla modelek
 Też zrobimy tam karierę
 Niech świat widzi, że „kobitki”
 Nie tylko bawią się w nitki
 Zdobywają to co trzeba
 By mieć w duszy trochę nieba
 To nie babcie emerytki
 To „modelki frywoltki”

„frywolitka” Janina

Taniec w kręgu

Sekcja powstała w grudniu 2005 roku. Cotygodniowe zajęcia, przy muzyce łączą elementy tańca, rytmiki i pamięci.

Członkinie sekcji wystąpiły w roli turystek z Chicago w teatrze Rondo w XV Jubileuszowym Wieczorze Ekscentrycznym z cyklu „Urodziny Stasia” - w 121 rocznicę urodzin Stanisława Ignacego Witkiewicza w reżyserii Stanisława Miedziawskiego.

Sekcja cieszy się ogromnym zainteresowaniem. Uczestniczy w niej 25-30 osób.

Zajęcia prowadzi nasza koleżanka Maria Bukszowana.

Sprawami organizacyjnymi kieruje Weronika Karoszevska.

Sekcja turystyczna

Powstała w maju 2006. Wcześniej jednak grupa turystek i turystów brała i nadal bierze czynny udział w rajdach organizowanych przez Głos Pomorza.

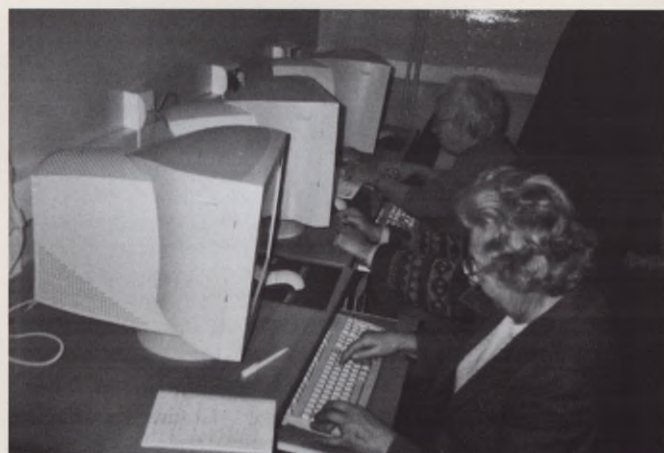
Sprawami administracyjnymi kieruje Jadwiga Bekier.

Kursy komputerowe

W Środkowo-Pomorskim Centrum Szkolenia Ustawicznego 30 osób ukończyło kurs komputerowy.

Posiadamy własną stronę internetową:

www.republika.pl/u3w_slupsk

Współpraca z Uniwersytetami Trzeciego Wieku w kraju i za granicą

Słupski Uniwersytet Trzeciego Wieku utrzymuje stały kontakt z analogicznymi uczelniami

A. Krajowymi w: Warszawie, Krakowie, Łodzi, Stargardzie Szczecińskim

B. Zagranicznymi w: Wilnie, Flensburgu, Frankfurtu n/Menem, Bari

W listopadzie 2005 r. grupa słuchaczy SUTW zwiedzała Warszawę.

W sierpniu 2005 r. gościliśmy w Słupsku grupę seniorów z Flensburga.

Gości wraz z grupą słuchaczy SUTW przyjął Prezydent Maciej Kobyliński, podkreślając wagę zawartego w 1998 r. trójporozumienia pomiędzy Flensburgiem, Carlisle a Słupskiem. Wygłoszony przez stronę polską referat „Bałtyk nas łączy” podkreślał wagę przyjaźni i współpracy pomiędzy obu miastami. Stronę niemiecką zapoznano z działalnością Słupskiego Uniwersytetu Trzeciego Wieku. Wspólnie zwiedzano: Słupsk, Ustkę, Warcino, Fabrykę Obuwia w Strzelinku.

Z niemieckimi gośćmi omówiono dalsze wspólne plany. Jak podkreślili nasi niemieccy goście „**Przyjaźń się rozpoczęła**”.

Program realizowany wspólnie z grupą seniorów niemieckich nosi tytuł „**Tworzymy społeczność europejską ludzi starszych**”.

W ramach tego programu kiluosobowa grupa słuchaczy SUTW udała się do Flensburga z 3 dniową wizytą min. po to, by zaprezentować wystawę malarską słupskich artystów amatorów.

Omówiono formy aktywności seniorów i pokonywanie barier społecznych. Miłym akcentem było spotkanie z Prezydentem Hansem Hermannem Latarnusem. Prezydent podkreślił znaczenie partnerstwa obu miast oraz otworzył wystawę plastyczną.

W dniach 1 - 3 czerwca 2006 przebywał w Słupsku na zaproszenie SUTW Profesor Gunther Bohme, wybitny filozof, prezes UTW przy Uniwersytecie im. Goethego w Frankfurtu n/Menem.

Profesor Bohme wygłosił w Instytucie Filologii PAP-u wykład pt. „**Filozofia Rosyjska XX wieku**”.

Wykładu wysłuchali słuchacze SUTW oraz studenci Pomorskiej Akademii Pedagogicznej i Wyższej Szkoły Zarządzania.

Moja droga do Uniwersytetu Trzeciego Wieku Wypowiedzi słuchaczy

..... Postanowiłam poczynić starania o wystąpienie do grona słuchaczy SUTW. Jestem już w drugim roku akademickim. Staram się nie opuszczać żadnego wykładu, według naszego planu zajęć.

Bardzo chętnie uczestniczę we wszystkich spotkaniach i tak organizuję swoje sprawy domowe i społeczne, aby nic nie tracić.

Wykłady i zajęcia w Uniwersytecie są bardzo interesujące, pozyskujemy nowe zasoby wiedzy z różnych dziedzin nauki, pozwala nam to kontynuować aktywne życie umysłowe, a także wśród licznej gromady słuchaczy poznajemy wiele interesujących osób, zawiązuję się przyjaźnie, które umacniane są przy wspólnych zainteresowaniach

Maria Gaillard

..... Miło jest przebywać w grupie osób w moim wieku a jeszcze pełnych energii do życia, mieć z nimi żywy kontakt. Daje mi to radość życia.

Przeszłam na emeryturę „z konieczności”, pełna sił witalnych. Nagle moje życie nabrało innego trybu, innego sensu nad czym wcześniej nigdy nie zastanawiałam się. Zaczęłam szukać, poza pracą na rzecz własnej rodziny, sensu życia. Stąd moja obecność w SUTW.

Obecnie moje życie traktuję jako wyzwanie do bycia szczęśliwym. Zaakceptowałam je takie jakie jest i ciągle powtarzam słowa pewnego filozofa:

„Nie bój się życia swojego, bo tylko ty masz je przeżyć”

Maria Bogusławska

..... Z wstąpienia do SUTW jestem bardzo zadowolona, ponieważ mogę korzystać z

- ciekawych prelekcji na różne tematy
- zdobywania wiadomości o historii miasta, w którym mieszkam 43 lata
- z możliwości wiedzy przyrodniczej
- z wspólnych ćwiczeń gimnastycznych
- z nauki języka włoskiego

Irena Głowienko

..... i wiosną 2004 r. zapisałam się. Jak mogłam uczęszczałam na wszystkie ogólne wykłady, które są b. interesujące i ciekawe. Niestety nie mogę korzystać z wycieczek, gdyż w moim wieku nogi i kręgosłup protestują przy długim chodzeniu.

Moje ożywienie nastąpiło, kiedy zapisałam się do sekcji brydżowej. Ach co to za interesujący ludzie, pełni różnorodnej wiedzy i kultury oraz przyjaznych uczyć.

Barbara Hofmańska

..... Ostatnio uczę się z innymi paniami „artystycznego pętelkowania” na sekcji „frywalitek” ...Teraz z dumą pętelkuję, uważając by nie urazić żadną uwagą prowadzącego pana Jana. Powzięłam decyzję zrobienie serwety na stolik, a jak się uda jeszcze większej na stół.

Zofia Mazur

..... „Kto glinę ulepie, czuje się lepiej”. W pracowni ceramicznej jest nas w każdy wtorek co najmniej 6 osób: pani Aneta, nasza przemiła instruktorka, pan Tomek, który nam radzi kłapiąc, tocząc i wypalając wyroby z gliny i my: Danusia, Ludwika, Emilka i Janek.

Wykonaliśmy już kilka przedziwnych rzeczy. Podobno ma być wystawa. Jestem b. ciekawy jak te nasze dzieła będą się prezentować.

Jan Żukowski

